

LIBRIS

We know
books

MADÉLINE MARTIN

**ULTIMA
LIBRĂRIE**

— *DIN* —

LONDRA

Traducere din limba engleză și note
DIANA DOROBANȚU

LITERA

București

Capitolul 1

August 1939

Londra, Anglia

Grace Bennett visase mereu să locuiască într-o bună zi în Londra. Nu-și imaginase niciodată însă că va deveni singura ei opțiune, mai ales în prag de război.

Trenul se opri în gara Farringdon, această denumire fiind marcată evident pe zid, pe o bandă albastră în interiorul unui cerc roșu. Oamenii se deplasau grăbiți pe peron, la fel de nerăbdători să urce, pe cât erau cei din tren să coboare. Purtau haine elegant croite, după moda șic a orașului. Mult mai sofisticate decât în Drayton, Norfolk.

Grace simțea o vibrație interioară, produsă, în egală măsură, de emoție și de nerăbdare.

- Am ajuns.

Se uită spre Viv, care se afla lângă ea.

Prietena ei apăsă capacul rujului pentru a-l închide și-i aruncă un zâmbet proaspăt rujat. Viv se uită pe fereastră, privirea ei scrutând șirul de reclame care acopereau zidul denivelat.

- După atâția ani, în care doar am visat că am putea ajunge în Londra. O strânse rapid de mână pe Grace. Și iată-ne aici.

Mai demult, când erau doar niște copile, Viv fusese prima care sugerase plecarea din plictisitorul Drayton, pentru o viață mult mai interesantă la oraș. Pe atunci, părea un concept extravagant să-și

părăsească existența familiară liniștită, de la țară, pentru pulsul agitat și rapid al Londrei. Grace nu se gândise niciodată că ar fi putut deveni într-o zi o necesitate.

Oricum, nu mai rămăsese nimic în Drayton pentru Grace. Cel puțin, nu ceva la care să merite să se întoarcă.

Domnișoarele se ridicară de pe scaunele lor tapițate și își luară bagajele. Fiecare avea câte o singură valiză decolorată, uzată mai mult din cauza vechimii decât a utilizării. Ambele, pline până la refuz, erau nu numai imposibil de grele, ci și incomod de manevrat alături de cutiile cu măștile de gaze pe care le țineau pe umeri. Aceste obiecte îngrozitoare trebuiau purtate peste tot, pentru ca guvernul să se asigure că vor fi protejate în cazul unui atac cu gaze.

Din fericire pentru ele, strada Britton se afla la doar două minute de mers pe jos, sau cel puțin așa spusese doamna Weatherford.

Prietena din copilărie a mamei sale avea o cameră de închiriat, pe care i-o oferise în urmă cu un an, când se prăpădise mama lui Grace. Condițiile erau generoase – două luni gratuit, până când Grace și-ar fi găsit un loc de muncă și, chiar și atunci, i s-ar fi făcut o reducere la chirie. În ciuda dorinței lui Grace de a merge la Londra și în ciuda încurajărilor entuziaste ale lui Viv, Grace rămăsese în Drayton aproape încă un an după aceea, încercând să-și refacă viața distrusă.

Asta înainte să afle că locuința în care își dusesese existența de când se născuse aparținea în realitate unchiului ei. Înainte ca acesta să se mute acolo împreună cu soția lui autoritară și cu cei cinci copii. Înainte ca viața, așa cum o știa ea, să se strice încă și mai mult.

Nu era loc pentru Grace în propria ei casă, un aspect pe care mătușa ei fusese nerăbdătoare să i-l facă adesea cunoscut. Nu mai era bine-venită în locul care fusese cândva confortabil și plin de dragoste. Când mătușa ei avusese, în sfârșit, obrăznicia să-i spună lui Grace să plece, știuse că nu avea alte opțiuni.

Să-i scrie doamnei Weatherford, în luna dinaintea plecării, pentru a vedea dacă mai era încă valabilă propunerea, fusese unul dintre cele mai dificile lucruri pe care Grace le făcuse vreodată. Fusese o capitulare în fața provocărilor cu care se confrunta, o

decepție teribilă, care-i zdrobise sufletul. O renunțare care reprezenta cel mai mare eșec al ei.

Grace nu avusese niciodată prea mult curaj. Chiar și acum, se întreba dacă ar fi reușit să pornească spre Londra dacă Viv nu ar fi insistat să meargă împreună.

Simțea cum o copleșește neliniștea în timp ce așteptau ca ușile metalice și strălucitoare ale trenului să se deschidă și să dezvăluie o lume cu totul nouă.

– Totul va fi minunat, șopti Viv cu jumătate de gură. Va fi mult mai bine, Grace. Țiți promit.

Ușile acționate pneumatic ale trenului electric se deschisera și pășiră pe peron în mijlocul unui du-te-vino de oameni care veneau și plecau în același timp. Apoi, ușile se închiseră în spatele lor, iar rafala provocată de plecarea trenului le suflă fustele și părul.

O reclamă pentru Chesterfield pe zidul îndepărtat prezenta un salvamar atrăgător fumând o țigară, în timp ce un alt afiș de lângă el făcea apel la bărbații din Londra să se înroleze în armată.

Nu era doar un memento al unui război cu care țara lor s-ar fi putut confrunta în curând, ci însăși ideea că viața la oraș prezenta un pericol mai mare.

Dacă Hitler ar fi vrut să cucerească Marea Britanie, cel mai probabil ar fi pus ochii pe Londra.

– Oh, Grace, uite! exclamă Viv.

Grace își îndreptă atenția de la afiș spre scările metalice, care alunecau în sus pe o centură nevăzută, dispărând undeva deasupra tavanului arcuit. În orașul visurilor lor.

Reclama fu uitată repede, în timp ce ea și Viv se repeziră spre scara rulantă, încercând să-și tempereze entuziasmul, în timp ce aceasta le ducea fără efort sus, sus, sus.

Viv ridică din umeri, cu o încântare abia reținută.

– Nu ți-am spus că va fi uimitor?

Grace se simți dintr-odată cuprinsă de un sentiment copleșitor. După ani de visuri și planuri, iată-le în Londra.

Departa de unchiul agresiv al lui Grace și de strictetea părinților lui Viv.

În ciuda tuturor dificultăților întâmpinate de Grace, ea și Viv ieșiră din gară ca niște păsări cântătoare care fuseseră ținute în colivii, gata să-și desfacă în cele din urmă aripile.

Clădirile, jur-împrejur, se ridicau până la cer, făcând-o pe Grace să-și țină palma streașină, ca să se ferească de soare, pentru a le vedea capătul. Câteva magazine din apropiere le întâmpinau cu reclame vopsite în culori vii, care anunțau că vindeau sandvi-ciuri sau ofereau servicii de coafor și farmacie. Pe străzi, camioanele zăngăneau, iar un autobuz venind din direcția opusă, cu două etaje, se apropia huruind. Era vopsit pe o laterală cu un roșu la fel de lucios ca unghiile lui Viv.

Tot ce putu face Grace fu să se apuce de brațul prietenei ei și să tipe la ea pentru a-i atrage atenția. Până la urmă, observa același lucru și Viv, cu ochii ei mari și scânteietori. Și ea părea tot o fată de la țară uimită, ca și Grace, deși într-o rochie la modă și cu buclele roșcate perfect coafate.

Grace nu era la fel de cochetă. Deși purta cea mai bună rochie pentru această ocazie, tivul îi trecea peste genunchi și avea talia delimitată cu o curelușă neagră, care se potrivea cu tocurile joase. Deși nu era la fel de elegantă ca rochia cu buline alb cu negru a lui Viv, materialul de bumbac albastru-deschis îi punea în evidență ochii cenușii ai lui Grace și se potrivea cu părul blond.

Viv i-o cususe, desigur. Dar Viv avusese întotdeauna aspirații înalte pentru amândouă. De-a lungul prieteniei lor, petrecuseră ore întregi cosând rochii și ondulându-și părul, ani de-a rândul citind în revistele *Femeia* și *Viața Femeii* articolele despre modă și maniere, apoi făcând nenumărate corecții pentru a se asigura că și-au pierdut „accentul de Drayton“.

Acum, Viv arăta de parcă ar fi putut apărea pe una dintre acele coperte ale revistelor, cu pomeții ei înalți și ochii căprui cu gene lungi.

Se alăturară valului de oameni care se grăbeau înapoi și încolo, mutându-și valizele dintr-o mână în cealaltă, în timp ce Grace indica drumul spre Britton Street. Din fericire, indicațiile

pe care i le trimisese doamna Weatherford în ultimul lor schimb de scrisori fuseseră detaliate și ușor de urmat.

Totuși, ceea ce lipsise din descriere erau toate semnele războiului.

Mai multe reclame, unele făcând apel la bărbați să-și facă datoria, iar altele care îi îndemneau pe oameni să-l ignore pe Hitler și amenințările lui și să își rezerve în continuare bilete pentru vacanța de vară. Chiar peste drum, un maldăr de saci de nisip încadra o ușa cu un semn alb-negru care îl indica a fi un adăpost public împotriva atacurilor aeriene.

*

Fidele indicațiilor doamnei Weatherford, ajunseră pe Britton Street în câteva minute și se treziră în fața unei case de cărămidă. Avea o ușa verde cu un ciocan lustruit, din alamă, și o jardineră cu petunii albe și violet la fereastră. Ținând cont de ceea ce scrisese doamna Weatherford, aceasta era inconfundabil casa ei.

Și noua lor locuință.

Viv urcă scările, cu bucele săltând la fiecare pas, și bătu la ușa. Grace i se alătură sus, impulsionată de sentimentul de nerăbdare care o cuprinsese. La urma urmei, aceasta fusese cea mai dragă prietenă a mamei ei, cea care le vizitase de mai multe ori în Drayton în copilăria lui Grace.

Prietenia dintre mama lui Grace și doamna Weatherford începuse de pe vremea când doamna Weatherford locuia în Drayton. Chiar și după plecarea ei, prietenia lor continuase în timpul Marelui Război care le luase viața soților, dar și în perioada cât mama lui Grace fusese lovită de boala care, în final, o răpusese.

Ușa se deschise, iar doamna Weatherford, arătând mai în vârstă decât își amintea Grace, apăru în cadrul ușii. Întotdeauna avusese forme rubiconde plăcute, cu obraji roșii ca merele și ochi albaștri strălucitori. Doar că acum purta ochelari rotunzi, iar părul ei negru era brăzdat de fire argintii sclipitoare. Privirea ei se îndreptă mai întâi spre Grace.

Strigă încet și își duse mâna la gură.

– Grace, semeni leit cu mama ta. Beatrice era atât de drăguță, cu acei ochi cenușii.

Femeia în vârstă deschise larg ușa, dezvăluindu-și rochia albă din bumbac cu flori albastre și crenguțe și cu nasturi albaștri asortați. În spatele ei, intrarea era mică, dar îngrijită, ocupată aproape în întregime de niște scări care urcau la un alt etaj.

– Vă rog, intrați.

Grace murmură, mulțumind pentru compliment, minimizând efectul acelor cuvinte, întrucât îi atingeau exact acea parte din ea care încă suferea după pierderea mamei ei.

Intră cu valiza pe ușă, în casa în care se simțea un miros îmbietor de carne și de legume în aerul cald. Lui Grace îi lăsă gura apă.

De la moartea mamei ei nu se mai bucurase de o mâncare gătită adevărată. Nu una bună, cel puțin. Mătușa ei nu era o bucătăreasă prea grozavă, iar Grace petrecea prea multe ore ocupându-se de magazinul unchiului ei pentru a mai prepara ceva decent.

Pașii lui Grace se afundară într-un covor crem cu flori pastelate. Deși curat, părea să fie oarecum uzat pe alocuri.

– Vivienne, spuse doamna Weatherford, când Viv i se alătură lui Grace la intrare.

– Toți prietenii îmi spun Viv.

Îi adresează un zâmbet doamnei Weatherford, cu farmecul ei unic.

– Ce frumoase v-ați făcut amândouă. Cred că îmi veți face băia-tul să roșească.

Doamna Weatherford le făcu semn să-și lase bagajele pe podea.

– Colin, strigă în sus, în dreptul scărilor din lemn lustruit. Ai grijă de lucrurile domnișoarelor cât timp eu pun ceainicul la fiert.

– Ce mai face Colin? întrebă Grace, cu politețe.

La fel ca și ea, era singurul copil al familiei, rămas însă fără tată după Marele Război. Deși cu doi ani mai mic decât Grace, se jucau împreună în copilărie. Ea rememora acele amintiri cu mare drag. Colin avusese întotdeauna o blândețe deosebită, o bunătate sinceră în spatele inteligenței ascuțite care i se citea în ochi.

Doamna Weatherford ridică mâinile exasperată.

– Încearcă să salveze lumea, având grijă de câte un animal, și ajunge să le aducă pe toate acasă.

Râsul plin de bunăvoință care urmă spunea că nu o deranja atât de mult pe cât pretindea.

Grace admiră pentru un moment holul, în timp ce îl așteptau pe Colin. Lângă scări, se afla o măsuță pe care era un telefon negru și lucios. Tapetul era dintr-un brocart vesel, albastru cu alb, ușor decolorat, care se potrivea cu ușile și tocurele vopsite în alb. Deși simplu ca design, totul părea imaculat. De fapt, Grace era sigură că i-ar fi fost greu să găsească vreun fir de praf pe obiectele prietenei mamei ei.

Se auzi un scârțâit, urmat de pași coborând pe scări, și apărui un bărbat înalt și suplu. Părul închis la culoare îi era pieptănat îngrijit și purta o cămașă cu guler și pantaloni maro.

Un zâmbet timid îi îndulci trăsăturile și-l făcu să pară și mai tânăr de cei douăzeci și unu de ani pe care îi avea.

- Bună, Grace.

- Colin? spuse ea neîncrezătoare.

Era cu aproape treizeci de centimetri mai înalt decât ea și o privea de sus, așa cum se uita ea odinioară la el.

El se înroși.

Reacția lui era plăcută și o încânta să știe că nu-și pierduse dulceața în anii care trecuseră.

Grace îl privi.

- Cu siguranță ai crescut de când te-am văzut ultima dată.

El ridică din umerii firavi, rușinându-se, înainte de a o saluta ușor din cap pe Viv, pe care o cunoștea de când erau mici și se jucau împreună, întrucât cele două fete fuseseră întotdeauna inseparabile.

- Viv. Bine ați venit la Londra. Eu și mama așteptam cu nerăbdare sosirea voastră.

El îi aruncă lui Grace un zâmbet timid, apoi se aplecă să ia cele două valize pe care domnișoarele le lăsaseră într-un colț. Ezită.

- Pot să le iau?

- Te rog, spuse Viv. Mulțumesc, Colin.

Dădu din cap și luă câte o valiză în fiecare mână, ducându-le cu ușurință pe scări.

– Vă amintiți când am venit în vizită împreună cu Colin? Întrebă doamna Weatherford.

– Desigur, spuse Grace. Pare la fel de amabil ca întotdeauna.

– Doar mult mai înalt, adăugă Viv.

Doamna Weatherford privi spre scări, citindu-i-se adorația în ochi, de parcă încă îl mai avea în raza vizuală.

– Este un băiat bun. Haideți să bem niște ceai și să vă fac un tur al casei.

Le făcu semn să o urmeze și împinse ușa care ducea într-o bucătărie. Lumina se revărsa prin fereastra de deasupra chiuvetei și prin ușa din spate, filtrându-se prin perdelele albe, transparente. Totul era la fel de curat în bucătăria îngustă ca pe hol. Soarele strălucea pe blaturile albe și curate, iar câteva farfurii erau așezate la uscat pe un suport. Niște prosoape de culoarea lămâii erau împachetate pe un raft, iar aroma mâncării pe care o gătea era chiar tentantă.

Ea le indică lui Grace și Viv măsuța cu patru scaune albe și ridică ceainicul de pe aragaz.

– Unchiul tău a ales un moment minunat pentru a ridica pretenții asupra casei, cu războiul care va ajunge în curând și la noi. Duse ceainicul la chiuvetă și deschise robinetul. Specific lui Horace, spuse ea cu un dezgust evident, lăsând apa să curgă. Beatrice era îngrijorată că el ar putea încerca un lucru ca acesta, dar boala ei a fost atât de bruscă...

Doamna Weatherford îi aruncă o privire, de unde stătea urmărind nivelul apei din ceainic, lui Grace.

– Nu ar trebui să te iau așa, când de-abia ai venit de pe drum. Mă bucur să vă văd aici. Mi-aș dori doar să fie în circumstanțe mai bune.

Grace își mușcă buza inferioară, neștiind ce să spună.

– Aveți o casă minunată, doamnă Weatherford, spuse Viv repede.

Grace îi aruncă o privire recunoscătoare, la care aceasta îi răspunse făcându-i cu ochiul conspirativ.

– Mulțumesc. Femeia opri apa de la robinet și-și privi bucătăria însoțită zâmbind. Apartine familiei lui Thomas al meu de câteva generații. Nu arată la fel de bine ca odinioară, dar este foarte bună.

Grace și Viv se așezară fiecare pe câte un scaun. Perna imprimată cu lămâi era suficient de subțire pentru a simți scaunul tare din lemn de dedesubt.

- Mulțumim că ne permiteți să rămânem la voi. Sunteți foarte generoasă.

- N-aveți pentru ce.

Doamna Weatherford puse ceainicul pe aragaz și roti butonul pentru a porni focul.

- Aș face orice pentru fiica prietenei mele dragi.

- Credeți că este dificil să găsim un loc de muncă? întrebă Viv.

Deși își păstra tonul vesel, Grace știa cât de mult își dorea prietena ei să fie vânzătoare într-un magazin.

În realitate, ideea o atrăgea și pe Grace. Părea fascinant să lucrezi într-un magazin universal, ceva stilat și grandios ca Woolworths, cu multe etaje, care se întindeau pe lungimea unui bloc întreg.

Doamna Weatherford zâmbi conspirativ.

- Se întâmplă să știu câțiva proprietari de magazine din Londra. Sunt sigură că pot face ceva să vă ajut. Iar Colin lucrează la Harrods. Poate pune și el o vorbă bună.

Ochii lui Viv se luminau în timp ce îi șoptea numele magazinului lui Grace, cu o emoție abia reținută.

Doamna Weatherford luă unul dintre prosoapele galbene și o farfurie de pe suport, ștergând cele câteva picături rămase.

- Trebuie să spun că voi două nu aveți deloc accent de Drayton.

Viv își înclină bărbia.

- Mulțumim. Facem tot posibilul. Sperăm că ne va ajuta să ne angajăm.

- Minunat. Doamna Weatherford deschise un dulap și puse farfuria înăuntru. Sper că aveți deja scrisori de recomandare.

Viv își petrecuse ziua dinaintea plecării la Londra scriindu-și cu atenție o scrisoare de recomandare la o mașină de scris imprumutată. Se oferise să facă una și pentru Grace, dar aceasta refuzase.

Doamna Weatherford se întoarse din nou la vasele puse la uscat. Viv își ridică sprâncenele privind-o pe Grace, transmițându-i că ar fi trebuit să fie de acord să-i facă și ei una.

– Avem scrisori de recomandare, răspunse Viv sigură pe ea pentru amândouă, fără îndoială, gândindu-se deja cum ar fi putut produce o a doua pentru Grace.

– Viv are, o corectă Grace. Din păcate, eu nu. Unchiul meu a refuzat să-mi scrie o scrisoare de recomandare pentru timpul petrecut în magazinul lui.

Fusese ultima lui jignire, o răzbunare pentru „abandonarea magazinului“ în care lucrase cea mai mare parte a vieții ei. Nu părea să-i pese că soția lui insistase ca Grace să-și găsească un alt loc unde să locuiască, lua în considerare doar că Grace nu va mai fi la cheremul lui.

Ceainicul sună strident și scoase un nor de aburi. Doamna Weatherford îl luă imediat de pe aragaz, oprindu-i sunetul, și îl așează pe un suport.

Ea țâțâi din buze, în timp ce punea o lingură de frunze în strecurătoarea pe care o introduse în apa fiartă din ceainic.

– Este o rușine, o rușine nemaipomenită. Mormăi ceva în sinea ei la adresa lui Horace și așează ceainicul pe o tavă argintie cu trei cești de ceai, alături de un recipient pentru zahăr și unul pentru lapte. Se încruntă resemnată spre Grace. Nu te vor angaja la un magazin universal fără una.

Grace simți cum i se strânge stomacul. Poate că ar fi trebuit să o lase pe Viv să-i falsifice o scrisoare până la urmă.

– Cu toate acestea, adăugă doamna Weatherford încet, în timp ce aduse tava pe masă și le turnă fiecareia câte o ceașcă aburindă, am în minte un loc în care ai putea lucra timp de șase luni pentru a obține o scrisoare de recomandare adecvată.

– Grace ar fi ideală pentru orice muncă. Viv luă un cub de zahăr din recipient și-l aruncă în ceai. A avut întotdeauna cele mai mari note la școală. Mai ales la matematică. Practic, ea a condus singură magazinul unchiului ei și l-a îmbunătățit foarte mult în acest timp.

– Atunci, cred că totul va merge de minune.

Doamna Weatherford sorbi din ceai.

Grace simți ceva împingându-i piciorul. Se uită în jos și văzu un motănel tigrat care o privea implorator, cu niște ochi mari chihlimbarii. Grace își trecu mâna peste blana moale din spatele urechilor pisoiului și se auzi cum începu să toarcă.

- Văd că aveți o pisică.

- Doar pentru câteva zile, sper să nu vă deranjeze.

Doamna Weatherford făcu semn din mână să gonească motanul, dar acesta rămase încăpățânat lângă Grace.

- Ticălosul nu o să plece din bucătărie atât timp cât miroase a mâncare. Doamna Weatherford îi aruncă o privire supărată micuțului animal care o privea fără vină sau rușine. Colin este o pastore cu animalele lui. Dacă i-aș fi permis să păstreze toate ființele rănite pe care le-a adus acasă, am fi avut o adevărată menajerie. Chicotitul ei împrăștie aburul care se ridică din ceai.

Motanul se rostogoli pe spate, dezvăluind o mică stea albă pe piept. Grace îl scărpină în acel loc, iar el începu să toarcă sub atingerea degetelor ei.

- Cum îl cheamă?

- Tabby. Doamna Weatherford își dădu ochii peste cap în glumă. Fiul meu este mult mai bun să salveze animale decât să le boteze.

Ca și când și-ar fi auzit numele, Colin intră în încăpere chiar în acel moment.

Tabby sări în picioare și porni spre salvatorul lui. Colin ridică pisoiul în mâinile lui mari, mângâind cu blândețe mica ființă, care se ghemui cu afecțiune la pieptul lui.

De data aceasta, doamna Weatherford îl goni pe Colin.

- Afară din bucătărie cu el.

- Îmi pare rău, mamă.

Colin le aruncă lui Grace și Viv un zâmbet rapid pentru a se scuza, apoi ieși din cameră cu motanul ghemuit la pieptul lui.

Doamna Weatherford clătină din cap cu un amuzament afectuos în timp ce îl privea cum pleacă.

- Îi voi face o vizită domnului Evans, pentru vedea cum facem să obținem acel post la magazinul lui.

Se așează din nou pe scaun și privi spre grădină cu un oftat.